

Warszawa, dnia 9 listopada 2023 r.

Poz. 63

OBWIESZCZENIE

MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

z dnia 8 listopada 2023 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Konserwacji Zabytków

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 19 kwietnia 2022 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Konserwacji Zabytków (Dz. Urz. MKiDN poz. 30), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 września 2023 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Konserwacji Zabytków (Dz. Urz. MKiDN poz. 53).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity zarządzenia nie obejmuje § 2 zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 września 2023 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Konserwacji Zabytków (Dz. Urz. MKiDN poz. 53), który stanowi:

„§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *P. Gliński*

Załącznik
do obwieszczenia
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego
z dnia 8 listopada 2023 r.
(Dz. Urz. MKiDN poz. 63)

ZARZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia 19 kwietnia 2022 r.

w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Konserwacji Zabytków

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194 oraz z 2023 r. poz. 1662) zarządza się, co następuje:

§ 1. Narodowemu Instytutowi Konserwacji Zabytków nadaje się statut, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 1262).

Załącznik
do zarządzenia Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
z dnia 19 kwietnia 2022 r.
(Dz. Urz. MKiDN z 2023 r.
poz. 63)

Statut

Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków, zwany dalej „Instytutem”, jest państwową instytucją kultury utworzoną zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 19 kwietnia 2022 r. w sprawie utworzenia państwowej instytucji kultury – Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków (Dz. Urz. MKiDN poz. 29) i działającą w szczególności na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194 oraz z 2023 r. poz. 1662), zwanej dalej „ustawą”;
- 2) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904);
- 3) niniejszego statutu.

§ 2. 1. Siedzibą Instytutu jest miasto stołeczne Warszawa, a terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Instytut może prowadzić działalność poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Instytut może używać skróconej nazwy „NIKZ”.

§ 3. 1. Organizatorem Instytutu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwany dalej „Ministrem”.

2. Instytut podlega wpisowi do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra i posiada osobowość prawną.

3. Nadzór nad Instytutem sprawuje Minister.

Rozdział 2

Zakres działalności Instytutu

§ 4. 1. Do zakresu działalności Instytutu należy:

- 1) wdrażanie wysokich standardów dokumentacji i prowadzenia prac konserwatorskich dotyczących zabytków oraz prac prowadzonych w otoczeniu zabytków;
- 2) prowadzenie badań w zakresie konserwacji, restauracji i rewitalizacji zabytków;
- 3) upowszechnianie i promowanie modelowych praktyk i realizacji konserwatorskich;
- 4) promowanie dorobku konserwatorów polskich i z Polską związanych, jako elementu dorobku europejskiego i światowego w dziedzinie konserwacji zabytków;
- 5)²⁾ wdrażanie wysokich standardów ochrony i opieki nad zabytkami archeologicznymi;
- 6)²⁾ opracowanie i realizacja planu rozwoju sieci magazynów służących do:
 - a) przechowywania i konserwowania zabytków ruchomych stanowiących własność Skarbu Państwa, w tym zabytków archeologicznych, w warunkach zapewniających im trwałe zachowanie,
 - b) przechowywania źródeł archeologicznych niebędących zabytkami, na czas badań i weryfikacji ich wyników;
- 7)²⁾ promowanie zabytków i ich ochrony.

2. Działania objęte zakresem ust. 1, Instytut realizuje przez:

- 1) praktyczne wdrażanie standardów dotyczących prac przy zabytkach, w szczególności ich konserwacji, restauracji, renowacji, rekonstrukcji i rewaloryzacji;
- 2)³⁾ prowadzenie projektów badawczych, konserwatorskich i budowlano-konserwatorskich dotyczących zabytków, w tym prac ratunkowych, upamiętniających, zabezpieczających i archeologicznych;
- 3) promowanie i upowszechnianie modelowych prac dotyczących zabytków i ich otoczenia;
- 4) działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych w dziedzinie konserwacji zabytków, w tym poprzez organizację i współorganizację szkoleń oraz warsztatów praktycznych;

²⁾ Dodany przez § 1 pkt 1 lit. a zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 września 2023 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Konserwacji Zabytków (Dz. Urz. MKiDN poz. 53), które weszło w życie z dniem 30 września 2023 r.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b tiret pierwsze zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

- 5)⁴⁾ prowadzenie badań i upowszechnianie ich wyników, zwłaszcza w zakresie niezbędnym do przygotowania dokumentacji przedprojektowej i projektowej prac przy zabytkach, w tym tworzenie i prowadzenie systemów certyfikacji jakości wykonywania prac;
- 6) wykonywanie prac inwentaryzacyjnych i dokumentacyjnych oraz ekspertyz;
- 7) opracowywanie i zlecanie badań i analiz służących diagnozie oraz rozwojowi dziedzin objętych przedmiotem działania Instytutu;
- 8)⁵⁾ realizację działań edukacyjnych i informacyjnych, kampanii społecznych oraz innych przedsięwzięć, w szczególności mających na celu podnoszenie kwalifikacji, wiedzy oraz popularyzację dziedzin objętych przedmiotem działania Instytutu;
- 9)⁶⁾ tworzenie i prowadzenie baz danych i portali internetowych, jak również systemów teleinformatycznych wspierających system ochrony i opieki nad zabytkami;
- 10) prowadzenie działalności wydawniczej oraz związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych i nagrań dźwiękowych;
- 11) organizowanie konferencji, seminariów, sympozjów, warsztatów, wystaw, wizyt studyjnych oraz innych wydarzeń;
- 12) prowadzenie programów własnych oraz powierzonych do realizacji przez Ministra, mających na celu finansowanie lub dofinansowanie zadań podmiotów prowadzących działalność w zakresie dziedzin objętych przedmiotem działania Instytutu;
- 13) prowadzenie, w porozumieniu z Ministrem, współpracy międzynarodowej w zakresie konserwacji zabytków;
- 13a)⁷⁾ pełnienie funkcji inwestora w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.⁸⁾), w zakresie budowy, przebudowy, remontu magazynów, o których mowa w ust. 1 pkt 6;
- 13b)⁷⁾ wspieranie i promocję społecznej opieki nad zabytkami;
- 14) organizowanie i prowadzenie innych prac w zakresie dziedzin objętych przedmiotem działania Instytutu, w tym realizowanie zadań zleconych przez Ministra.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b tiret drugie zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b tiret trzecie zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b tiret czwarte zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁷⁾ Dodany przez § 1 pkt 1 lit. b tiret piąte zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 967, 1506, 1597, 1681, 1688, 1762, 1890, 1963 i 2029.

3. Instytut może w zakresie swojej działalności współpracować z podmiotami krajowymi i zagranicznymi, w tym: administracją rządową, jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, uczelniami, instytucjami naukowymi, mediami oraz osobami fizycznymi.

Rozdział 3

Organizacja i zarządzanie

§ 5. Organami Instytutu są:

- 1) Dyrektor;
- 2) Rada Instytutu, zwana dalej „Radą”.

§ 6. 1. Dyrektor Instytutu zarządza Instytutem i reprezentuje go na zewnątrz.

2. Do obowiązków Dyrektora Instytutu należy realizacja zadań statutowych, a w szczególności:

- 1) odpowiedzialność za bieżącą działalność Instytutu;
- 2) przygotowywanie rocznych i wieloletnich programów działania oraz rocznych planów finansowych;
- 3) sporządzanie sprawozdań z działalności i rocznych sprawozdań finansowych za każdy rok budżetowy;
- 4) nadzór nad mieniem oraz racjonalnym i efektywnym gospodarowaniem posiadanymi środkami finansowymi i materialnymi;
- 5) wydawanie zarządzeń i innych wewnętrznych aktów Instytutu;
- 6)⁹⁾ pozyskiwanie środków finansowych na działalność Instytutu od podmiotów zewnętrznych.

3. Dyrektora powołuje i odwołuje Minister, w trybie określonym ustawą.

4.¹⁰⁾ Dyrektor Instytutu zarządza Instytutem przy pomocy dwóch zastępców.

5. Zastępcę Dyrektora powołuje i odwołuje Dyrektor Instytutu, po uzyskaniu opinii Ministra.

6. Instytut może tworzyć oddziały terenowe i pracownie specjalistyczne.

⁹⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 lit. a zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

¹⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 2 lit. b zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

7. Tworzenie, łączenie i likwidacja oddziałów terenowych i pracowni specjalistycznych następuje na podstawie zarządzenia Dyrektora, po uzyskaniu zgody Ministra.

8. Organizację wewnętrzną Instytutu określa regulamin organizacyjny nadany zarządzeniem Dyrektora, w trybie określonym w art. 13 ust. 3 ustawy.

9. Zmiany regulaminu organizacyjnego są dokonywane w trybie określonym dla jego nadania.

§ 7. 1. Rada jest organem doradczym i opiniodawczym Dyrektora.

2.¹¹⁾ W skład Rady wchodzi 9 członków, w tym 8 członków wybranych spośród przedstawicieli środowisk związanych z przedmiotem działania Instytutu oraz 1 członek – przedstawiciel Ministra.

3. Członków Rady na okres 3 lat powołuje Minister na wniosek Dyrektora.

4. Pierwsze posiedzenie Rady zwołuje i otwiera Dyrektor.

5. Członkowie Rady wybierają spośród siebie przewodniczącego Rady i jego zastępcę.

6. Członkostwo w Radzie wygasa w czasie jej kadencji w przypadku:

- 1) zrzeczenia się członkostwa;
- 2) ubezwłasnowolnienia lub choroby trwale uniemożliwiającej wykonanie obowiązków;
- 3) prawomocnego orzeczenia kary pozbawienia praw publicznych;
- 4) śmierci.

7.¹²⁾ W razie wygaśnięcia członkostwa w Radzie, Minister powołuje nowych członków Rady zgodnie ze wskazaniem określonymi w ust. 2 i 3, na okres do końca kadencji bieżącej Rady.

8. Za udział w pracach Rady jej członkowie nie otrzymują wynagrodzenia.

9. Koszty działania i obsługi Rady ponosi Instytut.

§ 8. Do zadań Rady należy:

- 1) opiniowanie rocznych i wieloletnich programów i planów Instytutu;
- 2) opiniowanie realizacji zadań Instytutu;
- 3) wyrażanie opinii i składanie wniosków do Dyrektora we wszystkich istotnych sprawach związanych z działalnością Instytutu;

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 lit. a zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 lit. b zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

4) poszukiwanie nowych form wsparcia organizacyjnego, koncepcyjnego i finansowego działalności Instytutu.

§ 9. 1. Rada odbywa posiedzenia w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

2. Posiedzenia Rady zwoływane są przez przewodniczącego Rady albo w razie jego nieobecności, przez jego zastępcę.

3. W posiedzeniach Rady uczestniczy Dyrektor oraz mogą uczestniczyć inne osoby zaproszone przez przewodniczącego Rady.

4. Posiedzenia nadzwyczajne Rady są zwoływane na żądanie:

- 1) co najmniej połowy ogólnej liczby członków Rady;
- 2) Ministra;
- 3) Dyrektora.

5. Posiedzenia Rady są protokołowane, a dokumentacja z posiedzeń jest przechowywana w Instytucie i przekazywana do wiadomości Ministra.

6. Rada może odbywać posiedzenia w obecności co najmniej połowy liczby jej członków.

7. Szczegółowy tryb działania Rady określa jej regulamin, wydany w formie zarządzenia Dyrektora, po uprzednim zatwierdzeniu przez Ministra.

§ 10. 1.¹³⁾ Dyrektor może powoływać kolegia doradcze, zespoły projektowe lub zadaniowe. Powołując kolegium doradcze albo zespół projektowy Dyrektor określa cel, zakres działania, planowane efekty lub produkty działania, a w przypadku kolegium doradczego i zespołu projektowego skład osobowy oraz przewodniczącego lub kierownika.

2. W skład kolegium doradczego i zespołu projektowego wchodzi osoby powołane przez Dyrektora spośród pracowników Instytutu lub spoza ich grona.

3.¹³⁾ Obsługę kancelaryjno-biurową kolegium lub zespołu zapewnia Instytut.

Rozdział 4

Majątek i finanse instytutu

§ 11. Minister zapewnia środki potrzebne do utrzymania i rozwoju Instytutu.

¹³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 4 zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

§ 12. Majątek Instytutu wykorzystuje się do celów wynikających z zakresu działalności Instytutu.

§ 13. 1. Przychodami Instytutu są:

- 1) środki przekazywane w formie dotacji podmiotowej i celowej;
- 2) środki pochodzące z funduszy krajowych i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej;
- 3) przychody z tytułu wykonywania zadań na rzecz organizacji rządowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych instytucji;
- 4) przychody z prowadzonej działalności dodatkowej;
- 5) przychody ze sprzedaży majątku, rzeczy i praw oraz przychody ze świadczenia usług;
- 6) środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych, m.in. z tytułu spadków, zapisów i darowizn;
- 7) odsetki z lokat bankowych;
- 8) środki z innych źródeł.

2. Minister przekazuje środki finansowe dla Instytutu w formie dotacji:

- 1) podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów;
- 2) celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji;
- 3) celowej na realizację wskazanych zadań i programów.

3. Instytut może pozyskiwać na swą działalność środki pozabudżetowe z funduszy krajowych i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej.

§ 14. 1. Instytut może prowadzić jako dodatkową, działalność odpłatną według zasad określonych w obowiązujących przepisach.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w celu finansowania działalności określonej w § 4 oraz w zakresie:

- 1) produkcji i sprzedaży wydawnictw książkowych i publikacji, wydawnictw muzycznych, filmów i dokumentów, innych niż określone w § 4 ust. 2 pkt 10;
- 2) organizacji przedsięwzięć o charakterze artystyczno-kulturalnym, w tym festiwali, koncertów, wystaw lub konferencji, innych niż określone w § 4 ust. 2 pkt 11;
- 3) odpłatnej organizacji szkoleń;
- 4) odpłatnej organizacji wizyt studyjnych;

- 5) promocyjno-reklamowym;
- 6) wynajmu nieruchomości i lokali.

§ 15. Dyrektor zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjne jego zbadanie przez firmę audytorską i przedłożenie go do zatwierdzenia Ministrowi.

Rozdział 5

Reprezentacja instytutu

§ 16. Do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, w tym do składania oświadczeń woli w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych, uprawniony jest Dyrektor.

§ 17. 1. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, określając zakres pełnomocnictwa.

2. *(uchylony)*.¹⁴⁾

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury prowadzonym przez Ministra, z wyjątkiem pełnomocnictw procesowych.

Rozdział 6

Postanowienia końcowe

§ 18. Połączenia, podziału lub likwidacji Instytutu dokonuje Minister w trybie i na zasadach określonych w obowiązujących przepisach.

§ 19. Zmiany statutu dokonuje się w trybie określonym dla jego nadania.

¹⁴⁾ Przez § 1 pkt 5 zarządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.